

accreditatiescan HO

■ Doel

De accreditatiescan laat toe om na te gaan of een opleiding "accreditatiewaardig" is. De scan is van toepassing op alle soorten van bachelor- en masteropleidingen. Het biedt een snelle sterkte-zwakte-analyse op de belangrijkste beoordelingsaspecten bij de accreditatie van een hogere opleiding volgens het beoordelingskader van het Nederlands-Vlaams accreditatieorgaan (NVAO). Zo kan men de elementen bepalen die verdere analyse en verbetering behoeven. De bekomen scores (indexen) kunnen ook in een systeem van indicatoren worden opgenomen, die over verschillende jaren kunnen worden opgevolgd in een kwaliteitszorgsysteem en een managementinformatiesysteem (MIS).

■ Inhoud van de scan

De volgende aandachtspunten zijn in de accreditatiescan opgenomen:

- 1 Afstemming opleidingsprogramma
- 2 Studie-omvang
- 3 Studiemateriaal en onderwijsmiddelen
- 4 Evaluatie
- 5 Stage en praktijkleerervaring
- 6 Eindwerken en masterproeven
- 7 Onderwijsresultaten
- 8 Personeel en voorzieningen
- 9 Kwaliteitszorg

■ Werkwijze

Er zijn 9 aandachtspunten voorzien. Deze scan wordt best uitgevoerd met een groep van verschillende betrokkenen bij de opleiding. De scan is vooral zinvol als deze wordt uitgevoerd voor alle aandachtspunten. Het beantwoorden van de stellingen gebeurt op basis van een eerste indruk, maar wel door personen die hun oordeel kunnen baseren op kennis, ervaring, of eventueel indirecte informatie.

Men beantwoordt individueel de items in de verschillende vragenlijsten (aandachtspunten) en berekent de scores door het optellen van de aanstippingen in de antwoordkolommen. Op basis van de bekomen individuele realisatie-indexen berekent men vervolgens de gemiddelde realisatie-indexen. Deze zet men uit op de onderstaande profielkaart. Bij PROSE online diagnostics (PODs) gebeurt dit automatisch.

Het is aangeraden om voor zwakke aandachtspunten vervolgens een gedetailleerde zelfevaluatie uit te voeren met de passende PROSE-vragenlijsten.

Proefversie. Juni 2006.

PROSE-licentiehouders kunnen zich aanmelden bij PROSE voor verdere optimalisatie en proeftoetsing.

■ Hoe berekent men de individuele realisatie-indexen?

De verwerking van de antwoorden kan gebeuren via schaalscores of via dichotome (ja/nee) scores. De antwoordschaal is geen klassieke vijfpuntenschaal: een neutraal antwoord wordt vermeden. Men noteert het aantal aanstippen in de verschillende antwoordkolommen. Dit kan gebeuren op basis van de schaalscores of op basis van de voldoende-scores. Vervolgens berekent men de realisatie-index.

	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	Eerder wel akkoord	In grote mate akkoord	Helemaal akkoord
Bij curriculumontwikkelingen en -herzieningen wordt getracht om leerstofoverlapping te voorkomen.	☐	☐	☒	☐	☐
Realisatie-index op basis van voldoende-scores:	65 %		Aanstippen: 3 4 7 4 2		
Realisatie-index op basis van schaalscores:	58 /100		Scoreberekening: 3 8 21 16 10		

■ **Realisatie-index op basis van voldoende-scores:** Men telt het aantal akkoord-antwoorden in de laatste drie antwoordkolommen (smaragdgroenblauw gekleurd) samen en vermenigvuldigt dit met 5 om een proportie op 100 te bekomen. In het gegeven voorbeeld zijn er 13 akkoord-antwoorden, dus komt men op $(13 \times 5) = 65\%$.

■ **Realisatie-index op basis van schaalscores:** Men vermenigvuldigt het aantal aanstippen per antwoordkolom met de waarde van het schaalpunt (1 tot 5). In het voorbeeld zijn er 7 aanstippen "eerder wel akkoord" (schaalscore 3). De scoreberekening is dus $(7 \times 3) = 21$. Tel vervolgens de scoreberekeningen op.

■ Opmaak van de profielkaart

Men kan hieronder de individuele realisatie-indexen voor de verschillende aandachtsgebieden markeren. Maar het is vooral bestemd om hierop de groepsscores te markeren. Het is interessant is om na te kijken hoe eenstemmig respondenten oordelen. De op een na hoogste en laagste index van respondenten worden in de matrix uitgezet, samen met de gemiddelde index van de groep. Wanneer deze scores ver uit elkaar liggen, kan een discussie opheldering brengen over de achterliggende redenen. Soms zal dit te maken hebben met andere informatiebronnen, maar misschien ook met andere visies en normen.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
95	–	–	–	–	–	–	–	–	–
90	–	–	–	–	–	–	–	–	–
85	–	–	–	–	–	–	–	–	–
80	–	–	–	–	–	–	–	–	–
75	–	–	–	–	–	–	–	–	–
70	–	–	–	–	–	–	–	–	–
65	–	–	–	–	–	–	–	–	–
60	–	–	–	–	–	–	–	–	–
55	–	–	–	–	–	–	–	–	–
50	–	–	–	–	–	–	–	–	–
45	–	–	–	–	–	–	–	–	–
40	–	–	–	–	–	–	–	–	–
35	–	–	–	–	–	–	–	–	–
30	–	–	–	–	–	–	–	–	–
25	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20	–	–	–	–	–	–	–	–	–
15	–	–	–	–	–	–	–	–	–
10	–	–	–	–	–	–	–	–	–

■ Online mogelijkheden

De accreditatiescan is beschikbaar voor PROSE licentiehouders op de PROSE gebruikerssite of op PROSE online diagnostics (PODs, bereikbaar via www.prose.be of www.prose.nl). Het is op die manier mogelijk om de scan online te laten beantwoorden door grote groepen betrokkenen. De scoreverwerking gebeurt automatisch. Bovendien kunnen respondenten dan ook prioritaire verbeterpunten aangeven. Ze kunnen dan ook aangeven op welke basis ze een positief oordeel baseren: op eigen ervaring, op beschikbare documenten, of op gegevens uit onderzoek. De antwoorden worden automatisch verwerkt tot indexen, die ook in een radargrafiek worden weergegeven.

The screenshot shows the 'Bevraging' (Survey) configuration page. On the left is a navigation menu with options like 'Beheer', 'Accounts', 'Beheerders', 'Respondenten', 'Bevraging', and 'Resultaten'. The main area is titled 'Respondenten (deelnemers) aan deze bevraging.' and lists participants: Piet Gevers, Ileen Perdaen, George Ubachs, and Leo Wagemans. Below this, the 'Tijdsperiode waarin de bevraging actief is.' (Time period) is set from 7 June 2006 to 7 July 2006. There are checkboxes for 'Opvragen prioriteiten' and 'Opvragen bewijzen'. At the bottom, there is a text box for 'Inleidende instructietekst voor de deelnemers:' containing a try-out message.

The screenshot shows the 'Afstemming opleidingsprogramma' (Program Alignment) survey. It features a progress bar at the top with five stages: 'Helemaal niet akkoord', 'Eerder niet akkoord', 'Eerder wel akkoord', 'In grote mate akkoord', and 'Helemaal akkoord'. The survey consists of five questions, each with five radio button options (1-5) and a 'geen idee' option. The questions are:

- Documentatie omtrent voor de opleiding relevante maatschappelijke en onderwijs-kundige ontwikkelingen is beschikbaar voor het onderwijzend personeel.
- De opleiding heeft de verwachtingen van het werkveld inzake kennis en kunde van de afgestudeerden in kaart gebracht en gedocumenteerd.
- De nagestreefde eindcompetenties van de afgestudeerden worden systematisch getoetst aan verwachtingen vanuit het werkveld.
- De beoogde eindcompetenties zijn afgestemd op het vereiste niveau (bachelor of master) en de oriëntatie (academisch of professioneel).
- Er worden systematisch internationale vergelijkingen gemaakt bij het ontwikkelen en aanpassen van curricula (m.i.v. formulering/bijsturing van de opleidingsdoelstellingen).

Na het instellen van een online bevraging kunnen de respondenten niet alleen de vragenlijsten beantwoorden, maar ook per vragenlijst prioriteiten aangeven. Bovendien kunnen ze voor de positief beantwoorde vragen nadien ook bijkomend aangeven waarop ze hun positief antwoord steunen. Tenslotte kunnen ze op drie open vragen vrijblijvende suggesties geven. De diagnostiek-beheerder krijgt dan een overzicht van scores in tabelvorm.

Prioriteiten

Hier bepaalt u de prioriteiten. U kan 5 vragen aanduiden die voor u belangrijk zijn (5 = hoogste prioriteit, 1 = laagste prioriteit).

This screenshot shows the 'Prioriteiten' (Priorities) selection screen. It is identical in layout to the survey configuration screen, but the 'vraag' (question) column is highlighted. The five questions are the same as in the previous screenshot, and each has radio buttons for priority levels 1 through 5. The 'antwoord' (answer) column is currently empty.

1 Afstemming opleidingsprogramma

Dit gaat o.a. over het afstemmen van opleidingsdoelstellingen, onderwijsvisie en belanghebbenden, en over de afstemming van de invulling van het curriculum op de opleidingsdoelen.

Helemaal niet akkoord
Eerder niet akkoord
Eerder wel akkoord
In grote mate akkoord
Helemaal akkoord

1. Documentatie omtrent voor de opleiding relevante maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen is beschikbaar voor het onderwijzend personeel.	☐	☐	☐	☐	☐
2. De opleiding heeft de verwachtingen van het werkveld inzake kennis en kunde van de afgestudeerden in kaart gebracht en gedocumenteerd.	☐	☐	☐	☐	☐
3. De nagestreefde eindcompetenties van de afgestudeerden worden systematisch getoetst aan verwachtingen vanuit het werkveld.	☐	☐	☐	☐	☐
4. De beoogde eindcompetenties zijn afgestemd op het vereiste niveau (bachelor of master) en de oriëntatie (academisch of professioneel).	☐	☐	☐	☐	☐
5. Er worden systematisch internationale vergelijkingen gemaakt bij het ontwikkelen en aanpassen van curricula (m.i.v. formulering/bijsturing van de opleidingsdoelstellingen).	☐	☐	☐	☐	☐
6. Externen worden actief en systematisch betrokken bij curriculumontwikkelingen en -herzieningen (m.i.v. de formulering of bijsturing van de opleidingsdoelstellingen).	☐	☐	☐	☐	☐
7. Studenten worden betrokken bij curriculumontwikkeling en -herziening (m.i.v. de formulering of bijsturing van de opleidingsdoelstellingen).	☐	☐	☐	☐	☐
8. Docenten worden betrokken bij curriculumontwikkelingen en -herzieningen (m.i.v. de formulering of bijsturing van de opleidingsdoelstellingen).	☐	☐	☐	☐	☐
9. Curriculumontwikkelingen en -herzieningen (m.i.v. de formulering of bijsturing van de opleidingsdoelstellingen) steunen op een coherente onderwijsvisie.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Studenten kennen, minstens in grote lijnen, het onderwijskundig referentiekader van de opleiding, het departement of de instelling.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Het personeel van de opleiding, het departement of de instelling is betrokken bij de ontwikkeling van de onderwijsvisie.	☐	☐	☐	☐	☐
12. De ontwikkeling van de opleidingsonderdelen is afgestemd op het onderwijskundig referentiekader van de instelling, het departement of de opleiding.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Het opleidingsprogramma is afgestemd op het bereiken van de eindcompetenties door studenten.	☐	☐	☐	☐	☐
14. De beoogde eindcompetenties zijn adequaat vertaald in de leerdoelen van de opleidingsonderdelen.	☐	☐	☐	☐	☐
15. De docenten verantwoorden de doelstellingen en inhouden van de opleidingsonderdelen waarvoor ze (mede)verantwoordelijk zijn bij hun studenten.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Bij curriculumontwikkeling en -herzieningen is er voldoende aandacht voor de logische samenhang en opbouw van het opleidingsprogramma.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Er is een curriculumontwikkelings- en herzieningsplan beschikbaar om te voorkomen dat de leerdoelen niet worden bereikt.	☐	☐	☐	☐	☐
18. Bij curriculumontwikkelingen en -herzieningen wordt aandacht besteed aan de leerdoelen om te voorkomen dat de leerdoelen niet worden bereikt.	☐	☐	☐	☐	☐
19. De leerdoelen van de opleiding worden ondersteund door de inhoud van de leerdoelen (bv. papers, thematische modules, projecten).	☐	☐	☐	☐	☐
20. Er is een grote coherentie tussen leerdoelen, cursusinhouden, didactische benadering en wijze van evalueren.	☐	☐	☐	☐	☐
Realisatie-index op basis van schaalesscores:			/100	Aanstippen:	
Realisatie-index op basis van voldoende-scores:			%	Berekening:	

Deze accreditatiescan met 9 vragenlijsten is beschikbaar voor PROSE-licentiehouders (zie www.prose.be).

2 Studie-omvang

Dit gaat o.a. over het kiezen en gebruiken van methoden voor studietijdmeting en het nemen van passende maatregelen.

Helemaal niet akkoord
Eerder niet akkoord
Eerder wel akkoord
In grote mate akkoord
Helemaal akkoord

1. De toewijzing van de studiepunten aan de opleidingsonderdelen is duidelijk voor studenten en docenten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. De studenten zijn geïnformeerd over de betekenis van de studiepunten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Docenten kennen de betekenis van studiepunten en stemmen er hun leeromgeving en werkwijze op af.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. De toekenning van de studiepunten gebeurt in overeenstemming met de wettelijke bepalingen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. De toekenning van de studiepunten gebeurt op basis van een realistische inschatting van de benodigde studietijd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. De studenten kunnen zich voor elk opleidingsonderdeel vooraf een beeld vormen van de benodigde studietijd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. De globale studielast per modeltraject wordt systematisch gemeten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. De studie-omvang per opleidingsonderdeel wordt systematisch gemeten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. De opleiding gebruikt in functie van de onderzoeksvraag en praktische overwegingen de meest aangewezen methode voor toetsing van de studietijd.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. De opleiding gebruikt een methode voor toetsing van de studietijd die betrouwbare en valide gegevens oplevert.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. De opleiding gebruikt een instrument voor toetsing van de studietijd dat voldoende betrouwbaar is.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. De opleiding gebruikt een methode voor toetsing van de studietijd die aangepast is aan de flexibilisering van het hoger onderwijs.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. De opleiding gebruikt een instrument dat een rapport genereert dat vergelijking tussen gegevens van verschillende opleidingen toelaat.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. De opleiding interpreteert de resultaten van studietijdmetingen zorgvuldig, waar mogelijk en nodig, samen met die van andere kwaliteitsindicatoren.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. De opleiding informeert de studenten en de docenten over de resultaten en implicaties van de studietijdmeting.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. De gemeten studielast is onderwerp van teamgesprekken.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. Er zijn maatregelen voorzien om de reële studielast per modeltraject in overeenstemming te brengen met de voorziene.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18. Er zijn maatregelen voorzien om de reële studieduur per opleidingsonderdeel in overeenstemming te brengen met de voorziene.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. De studiepunten per opleidingsonderdeel stemmen goed overeen met de reële studielast.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. De studielast is regelmatig verspreid over de opleiding.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Realisatie-index op basis van schaalscores:			/100			Aanstippen:	☐
Realisatie-index op basis van voldoende-scores:			%			Berekening:	☐

Deze accreditatiescan met 9 vragenlijsten is beschikbaar voor PROSE-licentiehouders (zie www.prose.be).